

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 23P/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6923203707
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladislav Ďurkáň
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2023:6923203707.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2
23P/40/2023

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom Mgr. Vladislavom Ďurkáňom vo veci starostlivosti o maloletú A. A., nar. XX.X.XXXX, dieťa rodičov matka: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX/XX, otec: E. A., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX/XX, mal. v konaní zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca ako kolíznym opatrovníkom, o návrhu Okresnej prokuratúry Revúca o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

2
23P/40/2023

I. Návrh sa zmieta.

II. Súd maloletej A. A., nar. XX.X.XXXX ukladá výchovné opatrenie a to napomenutie za skutok, čin inak trestný, ktorého sa dopustila dňa 9.2.2023 voči svojej spolužiačke.

odôvodnenie:

5
23P/40/2023

1. Návrhom na začatie konania zo dňa 11.04.2023 doručeného súdu dňa 13.04.2023 sa Okresná prokuratúra Revúca domáhala uloženia výchovného opatrenia formou dohľadu nad výchovou maloletej, nakoľko maloletá sa spolu s inou osobou dopustila činu inak trestného, ktorý by vykazoval znaky zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Jeho podstata spočívala v tom, že 9. februára 2023 v čase okolo 14.40 h v meste Revúca na ulici S. Ormisa, pri Katolíckej materskej škole po predchádzajúcej dohode spoločne prišli k poškodenej maloletej F. F., nar. X. XXXXXXXX XXXX, chytili ju za ruky, každá z jednej strany a spoločne od nej pýtali peniaze pod hrozbou bitky, pričom poškodená im uviedla, že žiadne peniaze nemá, opakovane ju držali za ruky a pod hrozbou bitky od nej znova pýtali peniaze, potom iná osoba otvorila ruksak, ktorý mala poškodená na pleciach, poškodená im hovorila, aby ju pustili, tak jej maloletá A. A. dala jednu facku na tvár, v dôsledku čoho sa zlomili poškodenej dioptrické okuliare, potom ju pustili a odišli preč, čím maloletej poškodenej spôsobili poškodením okuliarov škodu vo výške 96,- €. Uvedená skutočnosť vyplýva z rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1T/17/2023 z 9. augusta 2023, právoplatného toho istého, ktorým bola iná osoba uznaná vinnou z vyššie uvedeného skutku. Maloletá A. A. sa v trestnom stíhaní, ktoré prebiehalo o danom skutku k jeho spáchaniu úplne priznala a popísala aj jeho priebeh. V registri sociálnej kurately je maloletá vedená od júna 2021 z dôvodu spáchania skutku, ktorý by bol inak priestupkom proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch. Následne sa v mesiacoch júl až august v roku 2021 dopustila ďalších troch skutkov, ktoré by boli inak v dvoch prípadoch priestupkami proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch a v jednom prípade priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch. Toho času v orgáne sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávajú v rodine maloletej intervencie z dôvodu opakujúcej sa protispoločenskej činnosti maloletej a z dôvodu nedostatočnej školskej dochádzky. Skutku sa dopustila počas vykonávania týchto intervencií. Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že maloletá sa dopustila závažného násilného protiprávneho konania, ktoré vykazuje vysoký stupeň spoločenskej nebezpečnosti a to na chránenej osobe – dieťať. Opatrenia, ktoré voči nej boli realizované evidentne nepôsobili na maloletú dostatočne preventívne a výchovne, nakoľko v priebehu ich realizácie sa dopustila vyššie uvedeného skutku.

2. Podľa priloženého rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 1T/17/2023-121 zo dňa 9.8.2023 bola ml. G. H. nar. XX.XX.XXXX v C., trvalé bytom: D. XXX/XX, XXX XX C. uznaná vinnou zo spáchania zločinu lúpeže, nakoľko dňa 09.02.2023 v čase okolo 14.40 h v meste Revúca na ulici S. Ormisa pri Katolíckej materskej škole po predchádzajúcej dohode spoločne s maloletou A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom C., D. XXX/XX prišli k poškodenej maloletej F. F., nar. XX.XX.XXXX, obe ju chytili za ruky, každá z jednej strany a spoločne od nej pýtali peniaze pod hrozbou bitky, pričom poškodená im uviedla, že žiadne peniaze nemá, opakovane ju obe držali za ruky a pod hrozbou bitky od nej znova pýtali peniaze, potom obv. ml. G. H. otvorila ruksak, ktorý mala poškodená na pleciach, pričom po tom, ako poškodená znova povedala, aby ju pustili, tak jej A. A. dala jednu facku na tvár, v dôsledku čoho jej zlomili dioptrické okuliare, potom ju pustili a odišli preč, pričom týmto konaním poškodenej F. I., bytom C. X. XXXX XXX/X spôsobili škodu poškodením okuliarov vo výške 96,- € a uvedeným konaním nespôsobil mal. M.M. zranenie, ktoré by si vyžiadalo lekárske ošetrenie.

3. Z odpisu registra trestov a z centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov nevyplývajú žiadne záznamy o protispoločenskej činnosti maloletej.

4. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 31.10.2023 vyplýva, že mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX pochádza zo vzťahu A. B., nar. XX.XX.XXXX a E. A., nar. XX.XX.XXXX. Zo vzťahu rodičov pochádzajú aj plnoleté deti: J. A., nar. XX.XX.XXXX, K. A., nar. XX.XX.XXXX, F. A., nar. XX.XX.XXXX a nebohý E. A., nar. XX.XX.XXXX. Príjem rodiny pozostáva z prídavku na dieťa, zárobkovej činnosti rodičov a peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov pre otca maloletej. Rodičia maloletej podľa ich vyjadrenia pracujú v spoločnosti SLOVCLEAN kde vykonávajú upratovacie práce. Rodičia s maloletou obývajú dvojizbový byt. Domácnosť je kompletne zariadená, hygiena bývania je na požadovanej úrovni.

Z dôvodu, že sa rodičia často zdržiavajú mimo domácnosti z dôvodu práce, starostlivosť o maloletú zabezpečuje v čase ich neprítomnosti plnoletá sestra maloletej p. J. A., nar. XX.XX.XXXX. Obývajú dvojizbový byt. V spoločnej domácnosti s nimi býva aj druh J. A. a jej maloleté deti. Mal. Klaudia je vedená v registri sociálnej kurately od júna/2021 z dôvodu spáchania priestupku proti majetku. V šk.r. 2023/2024 navštevuje 8. ročník Špeciálnej základnej školy v Revúcej. Je veselej povahy, má určitých obľúbených spolužiakov, dá sa však ľahko zmanipulovať k nevhodnému správaniu a záškoláctvu. Od júna 2021 do januára 2022 sa mal. Klaudia opakovane dopustila protiprávnej činnosti, priestupkov proti

majetku. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len orgán SPODaSK) vykonával intervencie v rodine na základe plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou z dôvodu opakujúcej sa protispoločenskej činnosti u maloletej a z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky. Z dôvodu opakujúcej sa priestupkovej činnosti bolo orgánom SPODaSK vydané odporúčanie v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky č. 103/2018 Z.z., a v súlade s programom centra pre deti a rodiny. Centrum pre deti a rodiny Hnúšťa odporúčanie prijalo. V ďalšom období z dôvodu dlhodobej práce neschopnosti pracovníka neboli opatrenia centrom pre deti a rodiny vykonávané a opatrenia boli naďalej vykonávané orgánom SPODaSK. Nakoľko sa počas sledovaného obdobia maloletá nedopustila protiprávneho konania a opatrenia SPODaSK boli vykonávané najmä z dôvodu zanedbávania povinnej školskej dochádzky, mal orgán SPODaSK za to, že nie je potrebné pristúpiť k iným prísnejším opatreniam. Po spáchaní skutku vo februári 2023 bola v rodine vykonaná intervencia a naďalej boli vykonávané opatrenia podľa plánu sociálnej práce, ktoré boli vykonávané do augusta 2023. Nakoľko orgán SPODaSK počas sledovaného obdobia od februára 2023 počas doby šiestich mesiacov neevidoval páchanie protiprávnej činnosti u mal. Klaudie a v druhom polroku šk.r. 2022/2023 došlo k zlepšeniu plnenia si povinnej školskej dochádzky u maloletej, mal orgán SPODaSK za to, že cieľ plánu sociálnej práce bol splnený, priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin u mal. Klaudie nebol ohrozený a vykonávanie opatrení SPODaSK bolo ukončené. Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately má za to, že prejednanie skutku orgánmi činnými v trestnom konaní, ktorého sa dopustila malo na mal. Klaudiu preventívny a preventívny charakter. Ďalej má orgán SPODaSK za to, že nakoľko sa počas doby šiestich mesiacov počas vykonávania opatrení orgánom SPODaSK nedopustila protiprávneho konania, v súčasnosti nie je potrebné uloženie výchovného opatrenia dohľadu nad výchovou maloletej A. A., nar. XX.XX.XXXX podľa návrhu Okresnej prokuratúry Revúca.

5. Podľa správy špeciálnej základnej školy Jilemnického 94/3, Revúca mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, C., je žiačkou ôsmeho ročníka ŠZŠ v Revúcej. Žiačka je veselej, živej povahy. Má určitých obľúbených spolužiakov. Dá sa však ľahko zmanipulovať kamarátmi k nevhodnému správaniu, záškoláctvu, porušovaniu školského poriadku. Voči učiteľom je uzavretá, má niektorých obľúbených, ktorých rešpektuje. Žiačka dosahuje veľmi dobré vyučovacie výsledky, klesá však jej záujem o školu a vzdelávanie. Prestáva rešpektovať aj svojich rodičov. Matka má záujem na tom, aby jej dcéra chodila pravidelne do školy. Pokiaľ je matka doma, informuje sa u triedneho učiteľa, či žiačka navštevuje školu, ako sa správa. Rodičia však pracujú mimo trvalého bydliska, o žiačku sa starajú staršia sestra a brat, čo často zneužíva a nezúčastňuje sa vyučovania. Žiačka má zabezpečené stravovanie v školskej jedálni. Hygiena žiačky nie je vždy na požadovanej úrovni. V druhom polroku školského roku 2022/2023 vymeškala 134 ospravedlnených vyučovacích hodín a 17 neospravedlnených hodín. Vymeškané vyučovacie hodiny v školskom roku 2023/2024: september: 27 ospravedlnených hodín, 12 neospravedlnených hodín, október od 1. do 20. : 6 ospravedlnených hodín, 0 neospravedlnených hodín.

6. Na pojednávaní prokurátor uviedol, že zotrváva na podanom návrhu, ktorý je reakciou na konanie mal. A. A., ktorá sa dopustila trestného činu. Jedná sa o závažný trestný čin, zločin lúpeže a to v súčinnosti s inou už trestne zodpovednou osobou mám za to, že je potrebné, aby štát reagoval na takúto skutočnosť a to už aj vzhľadom na to, že v minulosti boli s mal. výchovné problémy. Dopustila sa viacerých iných protiprávnych konaní, ktoré vykazovali znaky priestupkov. Bola riešená za záškoláctvo. Orgán sociálnoprávnej ochrany a soc. kurately vykonával niektoré opatrenia voči mal., robil tam nejakú preventívnu činnosť v rodine. Skutku sa mal. dopustila v čase vykonávania týchto opatrení. A preto má za to, že je potrebné reagovať na to, čoho sa dopustila primeraným výchovným opatrením. Za to považuje uloženie dohľadu nad správaním sa výlučne mal. samozrejme za súčinnosti iba orgánom soc. právnej ochrany detí a soc. kurately bez uloženia iných povinností.

7. K uvedenému prednesu na pojednávaní otec uviedol, že správanie mal. sa zlepšilo od kedy sa dopustila toho opisovaného skutku vo februári. Správa sa slušne. Nikde nechodí, otec sprísnil svoju výchovu. Má zakázané určité vychádzky. Taktiež s rodičmi spolupracuje pri výchove úrad práce, kurately čoho je účastná aj maloletá.

8. Následne zástupca kolízneho opatrovníka na pojednávaní uviedol, že: od r. 2021 na základe opakovanej priestupkovej činnosti boli u mal. vykonávané z ich strany a zo strany CDR Hnúšťa, soc. opatrenia. Pôvodne na ich odporúčanie, pre opakované priestupky od r. 2021 s mal. pracoval L. H. no pre práceneschopnosť pracovníka k tomu tak nedošlo. Následne vykonávali soc. opatrenia zamestnanci

sociálnej kurately UPSVaR Revúca. V tom čase nepristúpili k uloženiu alebo podaniu návrhu na uloženie výchovného opatrenia z toho dôvodu, že v tom čase sa mal. už nedopúšťala protispoločenskej činnosti. Bolo to pred februárom 2023, pred skutkom, následne tie opatrenia boli vykonávané najmä pre zanedbávanie školskej dochádzky, až do augusta.

9. Maloletá pri svojom výsluchu na pojednávaní uviedla, že je na súde pre skutok, ktorý spáchala vo februári. Ktorý oľutovala. Je si vedomá toho, a sa súd ju upovedomil o tom, že jej konanie je posudzované trestnoprávne, má trestnoprávnu zodpovednosť, nakoľko v septembri dosiahla vek 14 rokov. Uviedla, že o mal. zabezpečuje starostlivosť matka, otec. V prípade, keď nie sú doma tak sestra, ktorú mal. rešpektuje a sestra v rámci výchovy udeľuje mal. aj zákazy.

10. Vo svojej záverečnej reči na pojednávaní prokurátor uviedol, že vzhľadom k tomu čo bolo vykonané na pojednávaní je názoru, že evidentne opatrenia orgánov sociálnoprávnej ochrany a sociálnoprávnej kurately po spáchaní skutku po 9.2.2023 u mal. zabrali. Samotná maloletá sa pri svojom výsluchu vyjadrila, že je to určite nepríjemné prísť na súd, že mala z toho strach. V tom vidí čiastočnú výchovnú funkciu všetkého toho čo bolo započaté na základe jeho návrhu. Napriek tomu zastáva názor, že je potrebné reagovať na konanie maloletej, keďže je to vysoko nebezpečné spoločenské konanie protispoločenské konanie a koniec koncov obeťou bola jej spolužiačka. a navrhujem uložiť jej výchovné opatrenie, napomenutie za ten konkrétny skutok ktorého sa dopustila, za zločin, za inak trestný čin, zločin lúpeže, myslím si, že je potrebné, aby si mal. uvedomila, že takéto konanie je zakázané. Myslím si, že takýto postup bude dostatočný z môjho pohľadu. Všetko.

11. Podľa § 37 ods. 1 až 8 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len "zákon o rodine") Nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

(2) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

(3) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,

b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

(4) Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť

a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom,

b) inú povinnosť.

(5) Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

(6) Ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

(7) Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

(8) Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

12. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že návrh Okresnej prokuratúry Revúca na nariadenie dohľadu nad výchovou maloletej nie je dôvodný. Bolo preukázané, že v sledovanom období od februára 2023 sa maloletá nedopustila žiadnej protispoločenskej činnosti a jej správanie sa vo všeobecnosti zlepšilo a maloletá v prirodzenom rodinnom prostredí nevykazuje znaky problémového správania, ktoré by si vyžadovalo osobitný zásah zo strany štátnych orgánov v podobe vykonávaného dohľadu nad jej starostlivosťou. Nakoľko sa však maloletá dňa 9.2.2023 dopustila s vtedajšou kamarátkou činu inak trestného, ktorý inak vykazoval znaky lúpeže, bolo potrebné maloletú za uvedený skutok dôrazne napomenúť, pričom samotné prejednanie veci na súde pôsobilo na maloletú výchovne, svoj čin oľutovala a uvedomuje si možné dôsledky a trestnoprávnu zodpovednosť prípadného opakovaného konania. Takto podľa názoru súdu samotné súdne konanie spolu s uloženým napomenutím pôsobí na maloletú dostatočne preventívne a prevýchovne, preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

2

23P/40/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Rimavská Sobota.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa uznesenie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Účastníci, ktorí sa po vyhlásení rozhodnutia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku vzdali práva podať odvolanie, viac toto právo nemajú.